

Podlascy księża otrzymali Złote Odznaki Zasługi

Pięciu proboszczów z województwa podlaskiego zostało uhonorowanych Złotymi Odznakami Zasługi „Za opiekę nad zabytkami”. To prestiżowe wyróżnienie przyznawane jest przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego osobom szczególnie zasłużonym w opiece nad zabytkami. O przyznanie wyróżnień wnioskował Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków - prof. Małgorzata Dajnowicz.

Dekoracja odbyła się 16 kwietnia br. w siedzibie Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dlatego gospodynią spotkania była prof. Małgorzata Dajnowicz. W uroczystości wzięli udział m.in. ks. Abp Tadeusz Wojda, ks. Bp Tadeusz Pikus, ks. Bp Tadeusz Bronakowski, poseł na Sejm RP Dariusz Piontkowski, ks. Piotr Augustyńczuk (reprezentujący Abp Jakuba i Bp Andrzeja), ks. Jacek Nogowski, Marszałek Województwa Podlaskiego Artur Kosicki, wicemarszałek Stanisław Derehajło.

Laureatami Złotej Odznaki Zasługi „Za opiekę nad zabytkami” zostali: ks. Jan Henryk Bałdyga – proboszcz parafii pw. św. Józefa i św. Antoniego w Boćkach, ks. Zbigniew Bzdak – proboszcz Bazyliki Nawiedzenia NMP w Sejnach, ks. Mirosław Niczyporuk – proboszcz parafii prawosławnej Zaśnięcia NMP w Boćkach, ks. Jarosław Stefaniak – proboszcz parafii Trójcy Przenajświętszej w Tykocinie i ks. Tadeusz Żdanuk – proboszcz Bazyliki Mniejszej pw. św. Rocha w Białymstoku

Ks. Abp Tadeusz Wojda gratulując laureatom podkreślał, że troska o świątynię, która jest zabytkiem, wymaga szczególnego zaangażowania.

- Każdy kapłan pragnie, aby jego świątynia była miejscem pięknym i zadbanym, tak by wierni czuli się w niej wyjątkowo. Jeśli mówimy o świątyniach zabytkowych, o budowlach, które wpisują się w dziedzictwo kulturowe danego regionu czy kraju ta troska jest o wiele trudniejsza - podkreślał abp Wojda. - Wymaga profesjonalizmu, ważna jest tu współpraca pomiędzy instytucjami aby te zabytki, które są obiektami duchowymi pozostawały też pięknymi obiektami kulturowymi.

Metropolita Białostocki nawiązał też do poniedziałkowego pożaru Katedry Notre Dame w Paryżu – świątyni, która jest jednym z najwspanialszych zabytków kultury światowej i której „najnowocześniejsze metody nie uchroniły przed nieszczęściem”. - Dlatego trzeba wielkiej uwagi i troski, aby to nasze dziedzictwo chronić. Niech te obiekty pozostają dla przyszłych pokoleń jako symbol wiary, ale też kunsztu architektonicznego. Niech będą świadectwem geniuszu tych, którzy je budowali, ale też geniuszu tych, którzy się nimi opiekowali i chronili.

Natomiast bp Tadeusz Bronakowski podkreślał, że „Katedry Notre Dame” są obok nas: - To świątynie, o które dbamy, które budowane były przez naszych przodków dla nas i dla przyszłych pokoleń.

Gratulacje i wyrazy wdzięczności uhonorowanym przekazał również ks. bp Tadeusz Pikus i dodał: - Wasza działalność jest wyrazem dbałości zarówno o dobro religijne, jak i

o kulturalne.

Wyrazy uznania wyróżnionym proboszczom złożył Marszałek Województwa Podlaskiego Artur Kosicki.

- Opieka nad zabytkami jest zadaniem bardzo wymagającym i trudnym - mówił. - To nie są tylko mury, to nie tylko obiekty architektoniczne, to jest nasze dziedzictwo narodowe, nasza sztuka i nasza historia. - Marszałek przypomniał, że jednym z priorytetów obecnego zarządu województwa jest opieka i wsparcie dla działań na rzecz ochrony zabytków w województwie podlaskim. - Przeznaczaliśmy w tym roku na ten cel milion złotych i będziemy tę kwotę, w miarę możliwości zwiększać - zadeklarował.

Również wicemarszałek Stanisław Derehajło podkreślił, że obecny samorząd znacznie zwiększył ilość pieniędzy w budżecie województwa na ochronę zabytków. - Jedną z naszych pierwszych decyzji było podjęcie uchwały o zwiększeniu alokacji na konkurs w zakresie ochrony zabytków – mówił wicemarszałek. – W tej chwili mamy budżet na ten cel o połowę większy od tego, który zastaliśmy.

Obecny podczas uroczystości poseł Dariusz Piontkowski dołączył do gratulacji i dodał: - Dzisiejsi laureaci nie bez przyczyny zostali wskazani jako proboszczowie swoich parafii przez księży biskupów. Wasi zwierzchnicy doskonale wiedzieli, że poza posługą kapłańską, która jest Waszym podstawowym zadaniem, można powierzyć Waszej opiece te zabytkowe świątynie.

Jednym z kapłanów uhonorowanych Złotą Odznaką Zasługi „Za opiekę nad zabytkami” został proboszcz Bazyliki Mniejszej pw. św. Rocha w Białymstoku ks. prałat Tadeusz Żdanuk

- To wielkie wyróżnienie dla mnie i dla wszystkich moich parafian, bo bez ich zaangażowania, pracy i poświęcenia trudno byłoby taki zabytek, jak nasz świątynia utrzymać i remontować – mówił podczas uroczystości. - To jest nasze wspólne święto i wspólna radość.

ak

Ks. Jan Henryk Bałdyga – proboszcz parafii pw. św. Józefa i św. Antoniego w Boćkach od 4 sierpnia 2005 r. do dnia dzisiejszego pełni funkcję proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. Józefa i Św. Antoniego w Boćkach. Przez ten okres konsekwentnie podejmuje działania mające na celu przywrócenie dawnej świetności unikatowemu w skali kraju zabytkowi sztuki architektonicznej baroku, kościołowi parafialnemu pw. św. św. Józefa i Antoniego w Boćkach. W roku 2011 pozyskując środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich przeprowadził remont zabytkowej dzwonnicy przy kościele p.w. św. Józefa i Antoniego w Boćkach. Odwodnienie kościoła oraz wykonanie opaski drenażowej, stanowiące ochronę świątyni przez postępującym zawilgoceniem wykonano w 2014 roku ze środków własnych parafii. W tym samym roku zabezpieczono też w ramach środków własnych ogrodzenie wraz z kapliczkami. Za

zabezpieczono też w ramach środków własnych ogrodzenie wraz z kapliczkami. Ze środków pozyskanych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dotacji Województwa Podlaskiego oraz Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dokonano remontu elewacji wszystkich ścian kościoła. Wykonano także remont sygnaturki, która groziła zawaleniem oraz naprawę więźby dachowej. Rok 2017 to już remont całego wnętrza świątyni. Usunięto lamperię pomalowaną olejną farbą, wyciągnięto gzymsy na wysokości 1 m, poszpachlowano i pomalowano ściany. Ostatni rok to remont bramy głównej oraz renowacja elementów drewnianych wnętrza świątyni (drzwi, szafek, parapetów, podłóg). Na kolejne lata ks. proboszcz zakłada renowację muru wokół świątyni, gdzie kosztorysowa wartość inwestycji to 873 tysiące złotych.

Ks. prałat Zbigniew Bzdak – proboszcz Bazyłki Nawiedzenia NMP w Sejnach: od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia dzisiejszego pełni funkcję proboszcza Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Nawiedzenia NMP w Sejnach. Wcześniej był wikariuszem w Korszach, Kętrzynie, Lidzbarku Warmińskim oraz proboszczem w Szarejkach i w Piszcu. Jako proboszcz parafii w Sejnach ma pod swoją opieką obiekty wpisane do rejestru tj. m. in.: bazylikę, klasztor poddominikański (XVIII wiek), pałac biskupi (XIX wiek), kościół poewangelicki (XIX wiek), kaplicę św. Agaty (XVIII w.). Od roku 2015 staraniem ks. proboszcza Zbigniewa Bzdaka wykonano szereg prac przy bazylice w Sejnach, jednym z najważniejszych i najokazalszych obiektów zabytkowych na Suwalszczyźnie. W latach 2015-2018 wykonano m.in. izolacje fundamentów, wymianę pokrycia dachowego (powrócono do dachówki holenderskiej), przywrócono oryginalną kolorystykę elewacji (barok wileński), wykonano prace konserwatorskie przy ołtarzach bocznych św. Antoniego Paderewskiego i św. Franciszka z Asyżu - ołtarze z drugiej połowy XVIII wieku. Działania te pozwoliły poprawić stan techniczny świątyni i podkreślić jej walory zabytkowe, co miało jednocześnie wpływ na estetykę przestrzeni zabytkowej części miasta. Również staraniem ks. proboszcza Zbigniewa Bzdaka wpisano do rejestru zabytków w dniu 07.02.2018 r. część gospodarczą założenia klasztoru dominikanów, do których należały ogrody, podwórze gospodarcze, łąki i zabudowania łącznie z murem ogrodzeniowym i szpalerem drzew od zachodu.

Ksiądz mgr Mirosław Niczyporuk – proboszcz parafii prawosławnej Zaśnięcia NMP w Boćkach od dnia 15 listopada 2011 r. do dnia dzisiejszego pełni funkcję proboszcza Parafii Prawosławnej Zaśnięcia NMP w Boćkach, woj. podlaskie. Na terenie parafii prawosławnej pod opieką Ks. proboszcza znajdują się następujące obiekty kultury religijnej wpisane do rejestru zabytków: cerkiew paraf. pw. Zaśnięcia NMP w Boćkach wraz z wolnostojącą dzwonnica i cerkiew filialna pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Andryjankach oraz we wsi Knorydy kaplica cmentarna pw. Św. Jerzego włączona do wojewódzkiej ewidencji zabytków i kapliczka ze źródłem pw. Ikony Matki Bożej „Wszystkich Strapionych Radość”. W cerkwi pw. Zaśnięcia NMP i w dzwonnicy od roku 2014 trwa nieprzerwanie remont obiektu polegający m.in. na: wymianie więźby dachowej i pokrycia dachu, uzupełnieniu ubytków tynku, wzmocnieniu fundamentów, pomalowaniu elewacji oraz renowacji stolarki okiennej i drzwiowej.

Zakończenie prac remontowych zaplanowano do końca 2020 r., co pozwoli na odzyskanie przez cerkiew i dzwonnice właściwego stanu technicznego i przywrócenie im w pełni zabytkowych walorów. Należy dodać, że cerkiew pw. Zaśnięcia NMP w Boćkach jest jedyną dwuwieżową świątynią prawosławną w Polsce.

Najstarsze wzmianki dotyczące cerkwi filialnej w Andryjankach gm. Boćki pochodzą z II poł. XVI w. W latach 2012 - 2013 staraniem ks. mgr. Mirosława Niczyporuka i pomocy miejscowych parafian przeprowadzono remont kapitalny świątyni polegający m. in. na wymianie więźby dachowej i pokrycia dachu, położeniu nowych tynków, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej oraz całościowym remoncie wnętrza. Duże wysiłki finansowe parafian i zaangażowanie osobiste ks. mgr. Mirosława Niczyporuka są widoczne także w remoncie drewnianej kaplicy cmentarnej pw. św. Jerzego pochodzącej z roku 1846, znajdującej się we wsi Knodydy gm. Bielsk Podlaski wyremontowanej w latach 2014- 2015 oraz w kapliczce ze źródłem pw. Ikony Matki Bożej „Wszystkich Strapionych Radość” odbudowanej w roku 2017 po tragicznym pożarze, który ją strawił rok wcześniej.

Ksiądz Jarosław Stefaniak – proboszcz parafii pw. Trójcy Przenajświętszej w Tykocinie przez ponad osiemnaście lat pełni funkcję proboszcza w parafiach rzymskokatolickich, w których kościoły stanowią cenne dziedzictwo w skali regionu. W tym czasie zdobywał i zdobywa w dalszym ciągu, szereg funduszy, które pozwoliły przywrócić tym świątyniom utracone przez wieki walory zabytkowe i poprawić jednocześnie ich stan techniczny. Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława w Niedźwiadnej - ks. Jarosław Stefaniak, po objęciu w 2000 r. funkcji proboszcza w tej parafii i uzyskaniu stosownych pozwoleń Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, przeprowadził szereg robót budowlanych, oraz prac konserwatorskich, prowadzonych sukcesywnie, etapami, na przestrzeni siedmiu lat. Prace rozpoczęto w roku 2003 od impregnacji i niezbędnej wymiany niezwykle cennej więźby stoczykowej oraz wymiany pokrycia dachowego na nowe z dachówki ceramicznej. W następnych latach przeprowadzono rekonstrukcję drzwi głównych oraz prace konserwatorskie dotyczące wyposażenia i wystroju kościoła. Dzięki staraniom księdza proboszcza poprawiono również sposób zagospodarowania terenu wokół zabytku, wykonując utwardzoną drogę procesyjną, dojazd na wzgórze kościelne oraz nowe ogrodzenie terenu cmentarza przykościelnego. Kościół parafialny p.w. Trójcy Przenajświętszej w Tykocinie należy do grupy najcenniejszych zabytków architektury barokowej z XVIII w. na terenie Podlasia. Wzniesiony z fundacji Jana Klemensa Branickiego – właściciela miasta i dóbr ziemskich w latach 1742-1749. Architektami kościoła parafialnego byli m.in. J.H.Klemm, Tomasz II Belloti, Józef Sękowski, artyści, pracujący na dworze Jana Klemensa Branickiego. Ksiądz Stefaniak, po objęciu funkcji proboszcza w Tykocinie w 2013r. rozpoczął, na podstawie wydanych przez Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pozwoleń, szeroko zakrojone roboty budowlane dotyczące kościoła jak i prace konserwatorskie dotyczące zabytkowego wyposażenia jego wnętrza, prowadzone

systematycznie, etapami, trwające do dnia dzisiejszego. Do końca 2018r. udało się wymienić zniszczoną stolarkę okienną na nową drewnianą, pokrycie dachowe na nowe z dachówki ceramicznej, poprawić stan techniczny niemal całych elewacji z przywróceniem im historycznej kolorystyki i z jednoczesnym zachowaniem i uczynieniem naściennego zegara słonecznego.

Jednocześnie, staraniem księdza Proboszcza, część wystroju elewacji frontowej tykocińskiego kościoła, tj.: tablica erekcyjna oraz trzy oryginalne wazy zostały objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Należy podkreślić, że przywrócenie właściwego wyglądu tykocińskiemu kościołowi z inicjatywy księdza Jarosława Stefaniaka ma również ogromny, korzystny wpływ na zabytkową przestrzeń urbanistyczną, która od XVIII wieku pełniła funkcję reprezentacyjną i której walory estetyczne zostały w znaczny sposób podniesione przez opisaną wyżej inwestycję. Powyższe, kompleksowe prace są wynikiem właściwie rozumianej opieki nad zabytkami, która, wraz z ochroną konserwatorską, pozwoli zachować je przyszłym pokoleniom.

Ksiądz prałat Tadeusz Żdanuk – proboszcz Bazyli Mniejszej pw. św. Rocha w Białymstoku konsekwentnie podejmuje działania mające na celu objęcie opieką zabytków sakralnych, znajdującymi się na terenie powiatu białostockiego. W latach 1997-2001, jako proboszcz parafii rzymskokatolickiej p.w. Trójcy Świętej w Supraślu, włożył wiele trudu w przeprowadzenie gruntownego remontu zabytkowego kościoła wzniesionego w II połowie XIX w. p.w. Trójcy Świętej w Supraślu, a także otoczenia kościoła. Dzięki staraniom księdza proboszcza wykonano generalny remont zabytkowego neogotyckiego poewangelickiego kościoła p.w. Matki Bożej Królowej Polski w Supraślu, wybudowanego około 1870 roku, należącego w ówczesnym okresie do wyżej wymienionej parafii. Kolejne działania księdza dotyczące opieki nad zabytkami związane są z parafią rzymskokatolicką p.w. św. Rocha w Białymstoku, gdzie od 2008 r. piastuje stanowisko proboszcza prałata. Jest inicjatorem i realizatorem kompleksowego remontu zabytkowego kościoła św. Rocha, który od 2018 r. ma status pomnika historii, a także został ogłoszony Bazyliką Mniejszą, co niewątpliwie jest dużą zasługą księdza proboszcza Tadeusza Żdanuka. Kościół św. Rocha jest ściśle związany z jednym z najważniejszych wydarzeń w historii Polski, jakim było odzyskanie niepodległości w 1918 r.

Ks. Adam Abramowicz, proboszcz powstałej w 1925 r. parafii św. Rocha, zamierzał uczcić ten fakt budując nową świątynię. Idea ta splotła się z planem prof. Oskara Sosnowskiego – wybitnego warszawskiego architekta. Oprócz projektu ww. kościoła, jego otoczenia i domu parafialnego (plebanii), prof. Oskar Sosnowski wykonał plan rozmieszczenia ołtarzy i innych elementów wyposażenia we wnętrzu kościoła św. Rocha, a także zaprojektował ambonę, chrzcielnicę, konfesjonały i tron biskupi. Zespół kościoła znajduje się na wzgórzu św. Rocha, położonym w centrum Białegostoku. Roboty remontowe kościoła św. Rocha, przeprowadzone dzięki staraniom księdza proboszcza Tadeusza Żdanuka, obejmowały wewnętrzną i zewnętrzną jego część oraz otoczenie. Przeprowadzono następujące prace:

odmalowano wnętrze świątyni, dokonano renowacji ołtarzy, stacji Drogi Krzyżowej oraz konfesjonałów, wykonano nastawę ołtarza głównego i stalle, przeprowadzono remont świetlika oraz następujących kaplic: Brackiej, Matki Boskiej Ostrobramskiej z renowacją ołtarza i św. Rocha z renowacją obrazu. Dzięki staraniom księdza Tadeusza Żdanuka odremontowano wały, krużganki kościoła oraz jego ogrodzenie, schody wejściowe a także wieżę kościelną, przystosowując ją do punktu widokowego miasta Białegostoku, ułożono także kostkę brukową wokół kościoła, uporządkowano otoczenie z nasadzeniem krzewów ozdobnych.

Oprócz działań mających na celu utrzymanie w jak najlepszym stanie zabytkowego kościoła św. Rocha, ksiądz Tadeusz Żdanuk jest zaangażowany w popularyzację wiedzy na temat zabytkowego charakteru kościoła poprzez wydawanie broszur promujących wartości artystyczne i historyczne tego obiektu sakralnego oraz rozpowszechnianie ich wśród pielgrzymów i turystów odwiedzających region Podlasia. O zaangażowaniu księdza proboszcza Tadeusza Żdanuka w wyżej wymienione działania świadczą publikacje w mediach lokalnych i ogólnopolskich oraz jego czynny udział w oprowadzaniu pielgrzymów i turystów po zabytku.

mat. org.

